

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 93

гр. София, 16.03.2023 г.

**СОФИЙСКИ ОКРЪЖЕН СЪД, II ВТОРОИНСТАНЦИОНЕН
НАКАЗАТЕЛЕН СЪСТАВ**, в публично заседание на тринадесети март през
две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Недялка Н. Нинова

Членове: Мариета Неделчева
Анелия М. Игнатова

при участието на секретаря Корнелия Ив. Лилова
като разгледа докладваното от Недялка Н. Нинова Въззивно частно
наказателно дело № 20231800600034 по описа за 2023 година

Производството е по чл. 345, ал. 1, вр. чл. 306, ал. 3 вр. ал. 1, т. 4, пр. 2
НПК, образувано по частна жалба от М. Д. К. – подсъдима по н.ч.х.д. №
126/2018 г. по описа на Районен съд – Е..

Частната жалба е подадена срещу определение от 31.08.2022 г.,
постановено в закрито съдебно заседание по н.ч.х.д. № 126/2018 г. по описа
на Районен съд – Е., с което частният тъжител Е. В. К. е осъдена да заплати на
жалбоподателката М. Д. К. сумата в размер на 550 лева за разноси в
първоинстанционното производство и сумата в размер на 400 лева за
разноси във въззивното производство.

С обжалваното определение е отхвърлено като неоснователно искането
на жалбоподателката - подсъдима по н.ч.х.д. № 126/2018 г. по описа на РС-Е.
- М. К. за заплащане на направените от нея разноси в наказателното
производство в частта до пълно претендирания размер – съответно до 1 100
лева за разноси, направени в първоинстанционното производство и до 800
лева за разноси, направени във въззивното производство.

С подадената частна жалба се иска отмяна на обжалваното определение
в частта, с която е отхвърлено искането на жалбоподателката за присъждане
на разноси до пълно претендирания им размер, като тъжителката Е. К. бъде
осъдена да заплати на подсъдимата пълния размер на разноските, направени
от нея в прекратеното наказателно производство. В тази връзка се излага
твърдение, че в случая частните тъжители са били двама и в тази хипотеза
отговорността им за разноските е солидарна, като в подкрепа се сочи съдебна
практика.

При условията на евентуалност, в случай, че се приеме, че

отговорността на тъжителите не е солидарна, а разделна, се претендира осъждането на наследниците на починалия тъжител К. К. да заплатят направените разноски съобразно дяловете им в наследството.

Срещу подадената частна жалба е депозирано възражение от частния тъжител Е. К., чрез адв. К. Н. от САК. Излага се становище да се потвърди изцяло обжалваното определение като правилно и законосъобразно. В подкрепа на възраженията срещу жалбата се поддържа, че двамата частни тъжители са разполагали със самостоятелни права в наказателния процес, поради което отговорността им по чл. 190, ал. 1 НПК е разделна и частният тъжител Е. К. не следва да отговоря за всички разноски. Поддържа се още, че подсъдимата няма качеството на кредитор по отношение на починалия в хода на съдебното производство тъжител К. К., тъй като по отношение на него не е имало приживе осъдителен съдебен акт за парично задължение спрямо подсъдимата (жалбоподателката по настоящото дело), поради което претендираното срещу наследниците на починалия тъжител задължение за заплащане на разноски не е част от наследството и това искане е неоснователно. Излага се становище да се потвърди като правилно и законосъобразно постановеното определение.

Настоящият състав на Софийския окръжен съд, след като обсъди доводите, изложени в частната жалба във връзка с доказателствата по делото, прие за установено следното:

Наказателното производство по н.ч.х.д. № 126/2018 г. по описа на РС-Е. е било образувано по частна тъжба от К. Д. К. и Е. В. К. срещу М. Д. К. /жалбоподател в настоящото производство/ за престъплението „обида“ по чл. 146, ал. 1 НК, извършено спрямо двамата тъжители на 25.04.2017 г., като са приети за съвместно разглеждане граждански искиове с правно основание чл. 45 ЗЗД, предявени от всеки от двамата частни тъжители срещу подсъдимата за обезщетяване на неимуществени вреди в размер на по 7000 лева, ведно със законната лихва, считано от 25.04.2017 г.

С присъда № 6 от 26.06.2020 г., постановена по същото дело, подсъдимата М. Д. К., с ЕГН: *****, е призната за невинна и оправдана по обвинението, повдигнато с тъжбата, за престъпление по чл. 146, ал. 1 НК – за обида, нанесена на 25.04.2017 г. на тъжителя К. Д. К.; подсъдимата е призната за невинна и по обвинението за престъпление по чл. 146, ал. 1 НК – за обида, нанесена на 25.04.2017 г. на тъжителката Е. В. К.; отхвърлени са изцяло като неоснователни и предявените граждански искиове за обезщетение на неимуществени вреди, претендирани от двамата тъжители. С присъдата първоинстанционният съд се е произнесъл и по въпроса за направените разноски по делото, като двамата тъжители К. К. и Е. К. са осъдени поотделно да заплатят на М. К. сумата в размер на по 550 лева.

Постановената по н.ч.х.д. № 126/2018 г. по описа на РС-Е. присъда е била обжалвана от двамата тъжители, като с решение № 7 от 10.02.2022 г., постановено по в.н.ч.х.д. № 405/2021 г. по описа на Софийски окръжен съд,

влязло в сила на 26.03.2021 г., присъдата е отменена изцяло и е прекратено наказателното производство срещу подсъдимата М. К. на основание чл. 24, ал. 1, т. 3 НПК – поради изтичането на предвидената в закона давност. С решението си въззивният съд не се е произнесъл по въпроса за разноските по делото.

В хода на въззивното производство е починал тъжителя К. К. – на 06.01.2022 г., което е установено от представения акт за смърт във въззивното производство пред СОС (л. 39 от д.). Представено е било и удостоверение за наследниците на починалия тъжител (л. 40 от д.), от което се установява, че негови законни наследници са тъжителката Е. К. – преживяла съпруга, П. К. К. - П. – дъщеря и К. К. К. – син.

С обжалваното определение, постановено по реда на чл. 306, ал. 1, т. 4 НПК, по искане на подс. М. К. първоинстанционният съд се е произнесъл по въпроса за разноските, направени в наказателното производство, като е възложил на частния тъжител Е. К. направените от подсъдимата М. К. разноски по делото, както следва: в размер на 550 лева за разноски, направени в първоинстанционното производство и 400 лева за разноски, направени във въззивното производство и е отхвърлил искането на М. К. до пълно претендираната сума – съответно до 1100 лева за разноските в първоинстанционното производство и до 800 лева за разноските във въззивното производство, като неоснователна.

Подадената срещу това определение частна жалба е допустима, а разгледана по същество е основателна поради следните съображения:

Разпоредбата на чл. 301, ал. 1, т. 12 НПК задължава съдът да обсъди и реши въпроса „на кого да се възложат разноските по делото“, като техният размер се определя по правилата на чл. 188 - 190 НПК. Когато съдът не се е произнесъл по този въпрос с присъдата, може да го стори и с определение по реда на чл. 306, ал. 1, т. 4, пр. 2 НПК, като в този случай компетентен да се произнесе е първоинстанционният съд.

Разпоредбата на чл. 190, ал. 1 НПК недвусмислено разписва на кого следва да бъдат възложени разноските по делото, образувано по тъжба на пострадалия, когато производството бъде прекратено, какъвто е настоящият случай, а именно разноските по делото, в т.ч. направените от подсъдимия за адвокатско възнаграждение, се възлагат на частния тъжител.

По повод доводите на частния тъжител следва да се отбележи още, че разпоредбата на чл. 190, ал. 1 НПК не разграничава основанията за прекратяване на наказателното производство, в т.ч. и образуваното по тъжба на пострадалия до съда, респ. правилото е приложимо във всички случаи на прекратяване на наказателното производство, независимо от основанията за това. В този смисъл и в случаите, когато наказателното производство, образуваното по тъжба на пострадалия, е прекратено поради изтичане на предвидената в закона давност (чл. 24, ал. 1, т. 3 НПК), разноските по делото се възлагат на частния тъжител.

Пак по повод доводите на тъжителката, изтъкнати във възражението срещу предявеното искане за разноси, следва да се отбележи, че в хипотезата на чл. 24, ал. 1, т. 3 НПК активността на подсъдимата е насочена към продължаване на процеса, а не към неговото прекратяване, произтичащо от правопогасителните последици на изтеклия давностен срок. Ето защо са неприемливи разсъжденията за принос на подсъдимата към изхода на делото, налагащ натоварването ѝ с разноси.

При решаването на въпроса за разноските по делото първоинстанционният съд правилно е установил размера на разноските, направени от подсъдимата – 1 100 лева в производството пред първоинстанционния съд, от които 800 лв. за адвокатско възнаграждение и 300 лв. за възнаграждение на вещо лице, и 800 лв. в производството пред въззивния съд за адвокатско възнаграждение. Правилно е установил, че за присъждането на претендираните разноси е било предявено искане от защитника и съответно извършването им е надлежно доказателствено подкрепено.

На следващо място районният съд е приел, че тъжителката К. следва да заплати само половината от претендираните разноси, като се е аргументирал с обстоятелството, че разноските по делото са сторени във връзка със защита срещу обвиненията на две лица и едното от тях е починало.

От значение в конкретния случай е да се отбележи, че при сложилия се процесуален развой на делото с оглед смъртта на единият от частните тъжители – К. К. – е приложима разпоредбата на чл. 80 НПК, като след смъртта му правата на починалия тъжител преминават върху неговите наследници. При това процесуалното правоприемство настъпва по силата на закона – чл. 80, изр. 2 НПК и не е обусловено от волята на наследниците на починалото лице.

В настоящия случай тъжителката Е. К. е направила изрично волеизявление, че ще продължи участието си в наказателното производство лично и като наследник (преживяла съпруга) на починалия тъжител (виж протокол от съдебно заседание от 07.02.2022 г. по в.н.ч.х.д. № 405/2021 г. по описа на СОС), а повереникът адв. К. Н. в същото съдебно заседание е направил изявление от името на останалите наследници - П. К. К. - П. и К. К. К., - че те не желаят да встъпват в правата на починалия тъжител. Второто изявление, направено от името на останалите двама наследници на починалия тъжител, е ирелевантно за разрешаването на въпроса за разноските по делото, доколкото, както вече беше споменато, процесуалното правоприемство възниква по силата на закона с всички законни последици, произтичащи от него, вкл. и при решаването на въпроса за разноските по делото. В този случай разноските по делото, направени от подсъдимата, във връзка с обвинението, повдигнато от починалия тъжител, следва да бъдат възложени на наследниците му съобразно дяловете им в наследството или в случая по равно на тримата.

Не намира правна подкрепа становището на жалбоподателя, че отговорността по чл. 190, ал. 1 НПК е солидарна. Солидарната отговорност може да възникне по силата на закона съгласно чл. 121, ал. 1 ЗЗД, но НПК не предвижда такава хипотеза. Напротив, по аргумент от разпоредбата на чл. 189, ал. 3 НПК отговорността за разноските в наказателното производство е разделна. Освен това в случая всеки от двамата тъжители е действал в личното си качество на пострадал от съответното престъпление на самостоятелно основание и поради това отговорността за разноските по повдигнатото от тъжителя К. обвинение следва да бъде възложена на неговите наследници, съобразно дяловете им от наследството (в случая по равно), а не солидарно с другия тъжител. В този смисъл становището, изразено от адв. Н. – повереник на ч. т. Е. К., че двамата частни тъжители са разполагали със самостоятелни права в наказателния процес, поради което отговорността им по чл. 190, ал. 1 НПК е разделна, се явява правилно.

Предвид изложеното обжалваното определение е неправилно в частта, с която е отхвърлено предявеното от подс. М. К. искане за разноски, като наследниците на починалия тъжител К. К., а именно Е. К., П. К. К. - П. и К. К. К. следва да бъдат осъдени да заплатят на подсъдимата направените от нея разноски по делото в размер на по 316,67 лв. всеки от тях.

По изложените съображения обжалваното определение следва да бъде отменено, като вместо него се постанови определение в горния смисъл.

На основание чл. 345, ал. 2, вр. ал. 1 НПК СОФИЙСКИЯТ ОКРЪЖЕН СЪД

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ определение от 31.08.2022 г., постановено по н.ч.х.д. № 126/2018 г. по описа на РС-Е., и вместо това постановява:

ОСЪЖДА Е. В. К. с ЕГН: ***** да заплати на М. Д. К. с ЕГН: ***** сумата в размер на 1 266,67 (хиляда и двеста и шестдесет и шест лева и 67 ст.) лева за направените от нея разноски по делото.

ОСЪЖДА П. К. К. - П. с ЕГН: ***** да заплати на М. Д. К. с ЕГН: ***** сумата в размер на 316,67 (триста и шестнадесет лева и 67 ст.) лева за направените от нея разноски по делото.

ОСЪЖДА К. К. К. с ЕГН: ***** да заплати на М. Д. К. с ЕГН: ***** сумата в размер на 316,67 (триста и шестнадесет лева и 67 ст.) лева за направените от нея разноски по делото.

Определението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____